

Turnee de peste hotare

Orchestra Radiodifuziunii chineza

Alcătuită din 60 de instrumentiști și dintr-un grup de soliști vocali, Orchestra Radiodifuziunii chineze a oferit, la început de stagiune, publicului bucureștean și din alte localități din țara noastră, prilejul de a asculta un foarte interesant program, în care tradiția și inovația fac casă bună. Instrumentele populare tradiționale

— caohu, țambal, tzen, fluiet, lusen, pipă —, spectaculoase și de un farmec inefabil, au răsunat, în îmbinarea lor simfonică, oarecum familiar urechilor noastre, dată fiind înruditarea, măcar în timbru, cu parte dintre instrumentele și ale muzicii noastre populare.

Programul concertului a fost constituit din piese de inspirație populară, închinale muncii, idealurilor întregii colectivități, în care a apărut evident sensul nou al valorificării moștenirii tradiționale, și din piese contemporane, care, păstrând specifice rezonanțe tradiționale, s-au dovedit puternic vitalizate de temele vieții noi.

Orchestra și dirijorul Pen-Su-Ven au smuls admirația auditoriului, pentru omogenitatea, precizia de intonație și sincronismul execuției. La rîndul lor, soliștii — toți, virtuozii cu personalitate distinctă, dintre care amintim pe Ha-Su-Fen (executînd la un străvechi instrument cu corzi ciupite — pipa), Van-Guo-Dun, Tin-Esuo-Sen, Su-In-Hou (cîntînd la caohu, la țambal, la tzen) — au contribuit din plin la succesul concertului, rafinată demonstrație a melosului pentatonic, ca și a caracteristicii structuri temperamentale și spirituale a poporului chinez.

Doina Moga

I n t e r f e r e n țe

FLORIAN POTRA

„A reconstrui“ (critic) un spectacol

Au dreptate, cred, cei care afirmă că, pentru criticul dramatic, a vedea un spectacol înseamnă, înainte de toate, a-l reconstrui: nu povestindu-i trama, subiectul, operația, de obicei, psihologicește inexactă și aproximativă; nici demonstrînd ce anume a făcut pînă acum autorul piesei, fapt, în genere, prea puțin interesant și, oricum, insuficient din punct de vedere al spectacolului; și nici prin adjectivarea, aproape inevitabil necorespunzătoare, marginală, a interpretării actorilor. Cum, atunci? Călea mai ades folosită — dintre cele viabile și trainice — este aceea a analizei (acute) a mișcărilor ideologice și a efectelor estetice, dobîndite, în primul rînd, de regie, călea analizei ofertelor de poezie și a motivelor intelectuale prin care se coagulează intențiile și rezultatele muncii unui colectiv scenic, sub imperiul voinței regizorale. Absolut necesară, analiza pertinent ideologic-estică nu devine și suficientă în spectacologia modernă. Trebuie să i se a-

daugă, cu drepturi egale, analiza componentelor tehnico-formale ale spectacolului teatral: adică, a tot ce ține de „meserie“, de meseria regizorului, dar și a scenografului, a actorului, a realizatorului de costume, de lumini, de sunete etc., etc., lanț întins de jur împrejurul textului dramatic însuși. E vorba de o îndatorire atribuită și criticului, de a intercepta, înăuntrul acestui ansamblu de componente, un punct de întretăiere a unor mijloace, tehnici și materiale, specifice teatrale, apte să caracterizeze, chiar și sub unghi intelectual și poetic, al mesajului, împlinirea imaginii scenico-teatrale.

Dublarea analizei ideologice și artistice, estetice, cu analiza tehnicilor și a mijloacelor de comunicare constituie, de fapt, o exigență deseori manifestată, particular și public, cu precădere, în tabăra regizorilor. Nu rare au fost, și continuă a se păstra, intervențiile directorilor de scenă (solidari cu regizorii cinematografici), prin care criticii sînt invitați să

se familiarizeze cu diversele părți ale întregului scenic, condiție sine qua non — susțin ci — pentru a vedea, a înțelege și a reconstrui cu eficacitate un spectacol. Evident, nu în perspectiva încălcării atribuțiilor regizorului (în genere, ale omului de teatru și din teatru), ci în aceea a unei contribuții prețioase la difuzarea și la sistematizarea materialelor teatrale, atît în folosul specialiștilor cît și, mai ales, în folosul publicului celui mai larg. Depart de a se pleda, astfel, cauza unei tehniczării înguste, scop în sine, a criticii dramatice (teatrale), această din urmă va apărea consolidată, îmbogățită, fie ca orizont și ca viziune specifică (inclusiv specificitatea națională), fie ca limbaj critic clarificat și primenit, în pas cu evoluția artelor contemporane.

„Clasică“ literaturii noastre de specialitate oferă argumente și modele ilustre în acest sens: Tudor Vianu (Arta actorului), Ion Marin Sadoveanu (Dramă și teatru), Camil Petrescu (Modalitatea estetică a teatrului), G. M. Zamfirescu (Mărturia în contemporaneitate), Mihail Sebastian (Intîlniri cu teatrul), Victor Ion Popa (Scrieri despre teatru), Ion Sava (Un program teatral și alte articole din „Lumea“).